

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

ERL INFOKIRI

MÄRTS 2016

Kohvi varjatud süsinikujalg
Mikroplastikutest
Põnevat lugemist, vaatamist
Tegutse-osal

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

KOHVI VARJATUD SÜSINIKUJÄLG

Autor SARAH MCCOLL.

Tõlkis JOONAS LAKS

Kui mõelda kohvi keskkonnamõjudele, siis tõenäoliselt tulevad esimesena meelde kohvimarjade kestade mäed, mis reostavad vooluvett, jahvatatud kohvi jääkide hunnikud, ümbertöötlematud kohvikapslid või paberprügi mustmiljonist palun-üks-ekstra-suur-cappuccino-kaasa-topsidest. Esialgu ei jõua sa tõenäoliselt piima peale isegi mõtlema hakata.

„Kumbki meist ei mõtle“, ütleb San Franciscos asuva Paramo Coffee asutaja Robert Myers, kelle äri fookuses on just nimelt kohv – alustades põllupidamisest kuni röstimiseni. Aga kui su äripartner on seotud ka The Perennialiga, restoraniga, mis samuti võitleb kliimamuutustega – nagu seda on Paramo kaasasutaja Wes Wang –, hakatakse sulle saatma artikleid. Üks artikkel kohvivee keetmise süsinikujälje kohta, artikleid juba varem nimetatud piimaga seotud emissioonide kohta jne. „Ma olin nagu „Oo, suurepärase, nüüd on veel ka piim ülisuur osa probleemist,““ ütles Myers.

Arvutused piima kohta, mis Paramo Coffee tegi, olid süüdimõistvad. Piim esindab vaid mõne lusikataie näol 60 kuni 70 protsenti kohvitassi süsinikujäljest, latte's 80 kuni 90 protsenti. Iga tass musta kohvi tähendab 21 grammi CO₂, iga latte 340 grammi. „Kui arvestada, et üks kohvik teeb 300, 500 või 700 jooki päevas, muutub see number märkimisväärseks,“ rääkis Myers SFGate'ile.

Rõõmutu, latte'deta elu ettekujutamise asemel hakkas Myers otsima alternatiive, nagu seda on [süsinikupõllundus](#). Meetod näeb välja selline, et maa kaetakse kompostikihi ja sellele külvatakse mitmeaastased heintaimed. Kompostist lähevad mulla sisse head mikroorganismid ning süsinik püütakse kinni ja salvestatakse sügavate rohujuurtega maa sisse.

„See ei ole nii, et loobu kohvist, loobu piimast,“ ütles ta. „Järsku tundus, et ohoh, võib-olla on siin midagi, mida me saaksime teha.“

See miski on saanud teoks uue Paramo kohviku näol The Perenniali restorani kõrval, koos energiatõhusama röstri ja partnerlusega Marini maakonna Straus Family Creameryga. See on piimatööstus, mis üheksa teise piimatööstuse kõrval on muutnud osa oma karjamaadest süsinikupõldudeks. Kuna Paramo jaoks ei jätku ainult nende lehmade piimast, kes söövad süsinikupõldu-

deks muudetud maadel, siis annetas ta 5 senti igaalt joogilt *Marin Carbon Project*'ile, et toetada selliste piimakarjamaade loomist.

Teadlased usuvad, et sellised soodsad madaltehnoloogia praktikad nagu süsiniku põllumajandus suudavad keerata süsinikukella tagasi. Maailma haritavad mullad on kaotanud 50 kuni 70 protsenti oma esialgsest süsinikuvarrusest. Süsinikupõllundus suudaks vähendada atmosfääri süsihappegaasi sisaldust ja samal ajal suurendada mulla tervist ja viljakust. [Berkeley California Ülikooli teadustöö](#) leidis, et kui komposti laotatakse vaid viiele protsendile osariigi rohumaadest, suudaks see salvestada terve aasta jagu heitmeid, mis tulevad põllundusest ja metsandusest. Tõstame selle numbri 25-le protsendile rohumaadest ja muld suudaks siduda 75 protsenti California iga-aastasest emissioonist.

„See on suure jõuga,“ ütles Myers. „Tundub, et saame tõesti asju muuta suurel määral ja sellises kontekstis, mida ma juba praegu teen ehk müües piimaga kohvi. See pole miski, mida peaksin hakkama tegema lisaks – vaja on lihtsalt tähelepanelikkust ja olla oma valdkonna eestkõnelejaks.“

„Kui me saame öelda „Ma saan müüa sellist piima, sellele on suur nõudlus“ ja kui seda küsitakse ikka ja jälle, siis ma loodan, et aina rohkem põllumehi ütlevad: „Nojah, võib-olla peaksime seda proovima,““ lisas ta.

Ühes loos The Perenniali kohta ütles Chris Yang, nii restorani kui ka ZeroFoodprinti kaasasutaja, TakePartile: „Tuleb välja, et söömine on üks märkimisväärsemaid kokkupuutepunkte keskkonnaga.“ Aga kohviku suhe sellega on ainulaadne. Paljude kohvijoojate jaoks võib hommikune meeldetuletus barista poolt olla piisavalt tähendusrikas, et julgustada meid mõtisklema oma iga-hommikuse rituaali keskkonnamõjude üle.

„Jõuame teatud läheduseni, mis on väga siiras,“ ütles Myers. „Ma arvan, et see on võimalus jõuda – järk-järgult, väikeste asjadega – inimeste südamesse. Süda, kui sinna jõuda, on koht, kus võitlus keskkonna pärast võidetakse.“

Originaalteksti loe siit: <http://ecowatch.com/2016/02/17/coffees-carbon-footprint/#>

Foto: Ecowatch

Piim esindab vaid mõne lusikataie näol 60 kuni 70 protsenti tassi kohvi süsinikujäljest, latte's 80 kuni 90 protsenti. Iga tass musta kohvi tähendab 21 grammi CO₂, iga latte 340 grammi.

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

MIKROPLASTI-KUTEST

BIRGIT ARUJÕE,
KAI ALLIKAS

Enamikke mikroplaste, mida kasutatakse igapäevastes hügieeni- ja kosmeetikatoodetes, ei suuda veepuhastusjaamad eraldada ja need jõuavad koos heitveega veekogudesse, kus koguvad nagu käsnad endasse erinevaid mürgiseid ühendeid. Kuna mikroplastikud on väiksed ja meenutavad veeorganismidele nende looduslikku toitu, siis satuvad nad organismidesse, keda hiljem võib leida ka meie toidulaualt.

Iroonilisel kombel on meri inimestele samaaegselt nii söögilauaks kui prügimäeks, seda nii tahtlikult kui tahtmatult. Läänemeres küll ujuvat prügisarta ei ole, aga nii vee põhjas kui ka pinnal ujub erisugust prahti. Enamik mereprügist on pärit maismaalt, mis kandub jõgede ja tuulega merre ning millest ca 80% moodustavad erinevad plastikud.

Plastikud ei kõdune, vaid lagunevad aeglaselt väikemateks tükideks. Kuna tegemist on odava toorainega, siis toodetakse väikseid plastikuid ka selleks (suurusega alla 5 mm), et neid lisada erinevatesse toodetesse n-ö mahutäiteks.

Foto: Wikimedia

Siiski ei ole olukord lootusetu, paljud piirkonnad on keelustanud või plaanivad keelustada mikroplastide kasutamist hügieeni- ja kosmeetikatoodetes, nt mitmed USA osariigid. Lisaks saavad inimesed ise vaadata, milliseid tooteid nad ostavad. Eesti poeriulitel leiab mikroplaste paljudest Fa, Palmolive, Dove, Nivea dušigeelidest ja vedelseepidest, aga mitte kõikidest. Kosmeetikatoodetest on mikroplaste lisatud mitmele L'Oreal, Eveline, Nivea, Oriflame, Garnier, Isadora, Maxfactor, Maybelline toodetele. Kui sa ei soovi osta mikroplaste sisaldavat toodet, siis vaata koostisosade nimekirja - kui seal on mõni lisand, mille nimes on liide polü- (poly-), siis on suure tõenäosusega tegemist plastikosakestega. Polüetüleen (polyetüleen) ja polüpropüleen (polypropüleen) on kõige levinumad plastid hügieenitoodetes.

Loe lisaks: http://roheline.ee/userfiles/Mikroplastikud_CCB_2015.pdf

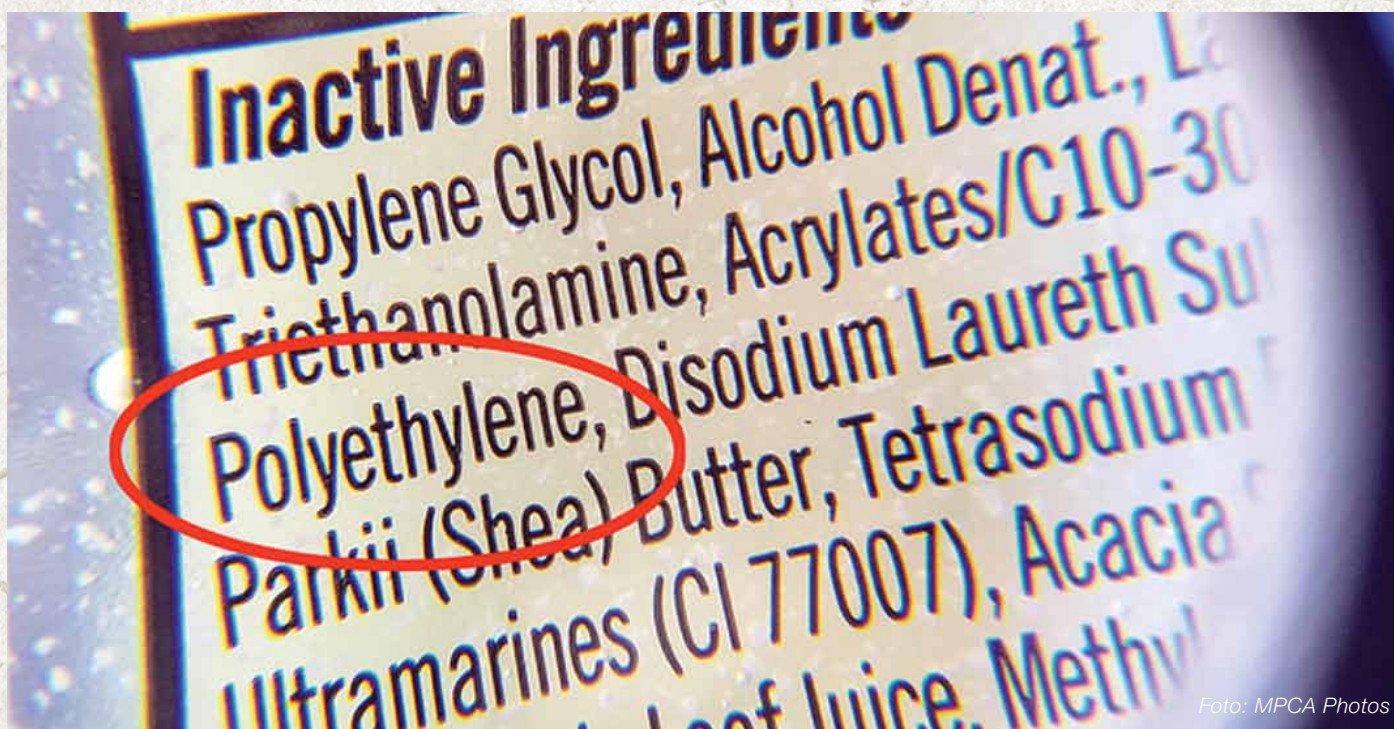

Foto: MPCA Photos

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis
nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

**Eesti
Roheline
Liikumine**
Estonian Green Movement-FoE

PÕNEVAT LUGEMIST, VAATAMIST

Leonardo DiCaprio kõnest Oscarite jagamisel võib lugeda pea igalt poolt Internetist, kuid see Guardiani artikkel räägib natukene põhjalikumalt DiCaprio tegemistest kliimaaktivistina.

Foto: Edward Leavy Jr/Demotix/Corbis

http://www.theguardian.com/environment/2016/feb/29/how-leonardo-dicaprio-oscar-climate-change-campaigner?CMP=share_btn_fb

* * *

Teema, millest Eestis väga ei räägita, kuid on Euroopa energeetikasektori tuleviku kohapealt väga oluline. Euroopa Komisjon ja paljud teised Euroopa institutsioonid on heaks kiitmas Aserbaidžaaani ja Euroopat ühendava gaasiterminali ehitust. Tegemist on vastuolulise projektiga - ühelt poolt läheb see vastuollu Euroopa Liidu taastuvenergia eesmärkidega, kuid samuti ka põhimõttega teha koostööd demokraatlike riikidega.

Foto: Bankwatch

<http://bankwatch.org/our-work/projects/southern-gas-corridor-euro-caspian-mega-pipeline>

Ja samal teemal on kirjutatud ka arvamust.

<http://www.euractiv.com/section/energy/opinion/do-not-fund-southern-gas-corridor-with-eu-public-money/>

* * *

Kuigi maailma linnade poolt kliimamuutustega kohanemiseks tehtavad kulutused on viimastel kasvanud, kulub nendest lõviosa kapitali ja infrastruktuuriga seotud riskide maandamiseks, mitte kliimamuutuste suhtes haavatavama elanikkonna kaitsmiseks, selgub uuest teadusuuringust.

Foto: swxxii/Creative Commons

<http://novaator.err.ee/v/keskkond/ccbe0561-4af6-4452-9bb2-aecfb8190556/kliimamuutuste-est-kaitstakse-inimeste-asemel-kapitali>

* * *

Eesmärgiga vähendada kõlbliku toidu rännet prügikasti on Taanis avatud ülipopulaarseks osutunud toidupood, kus müüakse toiduaineid, mis on kahjustatud pakendiga või ületanud oma 'parim enne' kuupäeva.

Foto: WeFood

<http://www.npr.org/sections/thesalt/2016/02/29/468301837/denmarks-new-grocer-is-selling-expired-food-and-its-a-hit>

Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all Eesti Roheline Liikumine

Eesti Roheline Liikumine
Tiigi 8-24, 51003 Tartu

Mob: +372 5645 4459
E-post: info@roheline.ee

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

OSALE

15. MÄRTS

kell 18:00 Tallinna Loomaaias, Paldiski mnt.
145/ Ehitajate tee 150, Tallinn
Rohelise Tee Õhtu "Toiduringid Tallinnas ehk
kuidas tellida talu-ja mahekaup otse koju "
Lisainfo: meriliis@roheline.ee
FB event: <https://www.facebook.com/events/570889783071649/>

23. MÄRTS

kell 18:00 Tartu Loodusmajas, Lille 10
Rohelise Tee Õhtu "Eesti väikepõllumehe olevik
ja tulevik "
Lisainfo: eliisa@roheline.ee

31. MÄRTS

kell 18:00 Tartu Loodumajas, Lille 10
Loeng "Mürgised mikroplastikud - teekond
dušigeelist Läänemerre ja sinu taldrikule"
Lisainfo: kai@roheline.ee

TÄHELEPANU ERL-I LIIKMED!

9. APRILL

kl 11-15 Tartu Loodusmajas, Lille 10
Eesti Rohelise Liikumise ÜLDKOOSOLEK
Lisainfo: info@roheline.ee

TEGUTSE

ERL-I IGA-AASTASE LIIKMEMAKSU KOGUMINE

Selleks, et Eesti Rohelisel Liikumisel ei jääks rahaliste tõkete tõttu mõni asjalik üritus korraldamata, trüki väljaandmata või muu ERLi eesmärke täitev ettevõtmine täideviimata, siis palume kõigi ERLi liikmete panustamist ERLi tegevusse liikmemaksu maksmise näol.

ERLi liikmemaks on õpilastele, pensionäridele ja töötutele 5€, üliõpilastele 7€ ning teistele 15€. Iga-aastast liikmemaksu saab tasuda pangaülekandega (Eesti Roheline Liikumine, konto Swedbank ASE322200221011415405, konto AS SEB Pank EE941010102051999003).

Suur aitäh Teile!

Eesti Rohelise Liikumise infokirja ilmumist rahastab Euroopa Liit ja infokirja sisu eest vastutab Eesti Roheline Liikumine.

Eesti Roheline Liikumine Tiigi 8-24, 51003 Tartu
Mob: +372 5645 4459 E-post: info@roheline.ee
Jälgi meie tegevusi ka Facebookis nime all
Eesti Roheline Liikumine

Toimetaja: Eliisa Saksing
eliisa@roheline.ee

Kujundaja: Neeme Möll

Eesti
Roheline
Liikumine
Estonian Green Movement